

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno Din 24.—
polletno Din 12.—
posamezna številka Din 1.—

Oficijelno glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ ter
slovenskih obrtnih društev v Sloveniji.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravišstvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:
Din p
Pri 1 × objavi $\frac{1}{1}$ str. 600.—
„ „ „ $\frac{1}{2}$ „ 300.—
„ „ „ $\frac{1}{4}$ „ 150.—
„ „ „ $\frac{1}{8}$ „ 75.—
„ „ „ $\frac{1}{16}$ „ 37.50

VIII. letnik.

V Ljubljani, dne 1. novembra 1925.

Štev. 21.

Davkoplačevalci Slovenije protestirajo proti davčni preobremenitvi.

Trdota, brezobzirnost in krivičnost davčne zakonodaje in davčne prakse je našla glasen odmev na shodu, ki so ga sklicale dne 23. oktobra t. l. združene gospodarske korporacije in organizacije iz Slovenije v Ljubljani z namenom, da dvignejo vse brez razlike strank enoten glas proti davčni preobremenitvi Slovenije, da zakličejo vse brez izjeme merodajnim faktorjem: **Dovolj je bilo izžemanja, Slovenija je ob robu propada, razbremenite jo, da popolnoma ne propade!** Ni bilo treba vabil, zadostovalo je kratko časopisno opozorilo, da se je združila vsa Slovenija, da bi z ogorčenostjo, ki je pri obstoječih obupnih razmerah več kot razumljiva glasno protestirala proti krivični davčni obremenitvi, ker ni v skladu z našo gospodarsko močjo, še bolj krivični pa, ker zahteva od nas sorazmerno mnogo več nego od davkoplačevalcev drugih pokrajin.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, ki je ugodila klicu, ki je prišel iz vse Slovenije, da se da z javno manifestacijo glasnega duška nerazpoloženju, povzročenemu po neznosnih bremenih, in ki je tudi vodila predpriprave in zborovanje samo, si sme šteti res v veliko zaslugo, da se je vršilo to impozantno zborovanje v mirni in najbolj dostojni obliki ter da ni končalo s hrupnejšo manifestacijo, ki bi nas ob danih obupnih razmerah ne presenetila.

Zborovanju, katerega se je udeležilo okoli 1500 ljudi in na katerem so bile zastopane vse organizacije in korporacije Slovenije, je predsedoval g. Josip Lenarčič z Vrhnike, načelnik finančnega odseka Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Glavni referat je imel zbornični konzulent g. Fran Žagar, ki je za svoja strokovna, temeljita izvajanja o trdotah naše davčne zakonodaje žel obilo pohvale. Za njim je referiral odvetnik iz Maribora in predsednik mariborske skupine Zveze industrijcev, g. dr. R. Pipuš, o trdotah davčne prakse. Govoril je nadalje g. inž. M. Šuklje, podpredsednik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. J. Ogrin, a v imenu štajerskega obrtništva gg. Ivan Rebek in Ivan Bizjak, oba burno pozdravljena; njihova izvajanja so bila soglasno odobravana.

Na zborovanju so bile soglasno sprejete resolucije, ki jih je stavil zbornični konzulent g. F. Žagar in katere zahtevajo:

Dolgotrajno odlašanje uveljavljenja nove carinske tarife in železniške tarifne reforme, nagel dvig vrednosti dinarja in neugodne trgovske pogodbe so povzročile, da se je poslovna stagnacija v vsem gospodarstvu Slovenije perpetuirala. Medtem pa se je brez ozira na neugoden položaj, ki ga je še poostрила mrtva sezona poletnih mesecev, odredilo poostreno izterjavanje ne samo tekočih davkov, marveč tudi takojšnje likvidacije vseh davčnih zaostankov, ki so pretežno nastali vsled zakesnelih predpisov in zakesnelega izterjevanja. Ukinilo se je že prej dovoljene roke in odredilo izterjavanje zaostankov v višini preko 100 milijonov dinarjev. Te odredbe dušijo gospodarsko podjetnost ravno ob nastopu izvozne sezone. Ako se gospodarsko oslabljenemu telesu sredi težke krize iztisne z vso silo horendne davke, se mu zadaja usoden udarec in mu jemlje življensko zmožnost.

Notorično je, da presegajo davki, kakršni se predpisujejo in izterjujejo v Sloveniji na podlagi staroavstrijskih zakonov, poostrenih v vojni in povojni dobi z novimi davki, davščinami in pribitki, višino, kojoj bi v krizi prehodne dobe konsolidacije narodnega gospodarstva zmogla naša gospodarska podjetja. V interesu ohranitve davčnih virov, kakor tudi v interesu konkurenčne zmožnosti domače produkcije in nadaljnega razvoja našega gospodarstva je potrebno, da se davčna bremena v Sloveniji omilijo, za kar je dana tudi proračunska zmožnost, ker predpisani in pobrani davki vsako leto izdatno prekoračujejo postavke v državnem proračunu. Posebno je potrebno, da se v prihodnjem zakonu o proračunskih dvanajstinah:

- 1.) davčna lestvica za dohodnino zniža v toliko, da se bo namesto v kronah brala v dinarjih;
- 2.) dohodnina z državnimi pribitki vred oprosti invalidskega davka in vojaške komorske doklade;
- 3.) zniža stopnja hišnonajemnega davka enotno za vso Slovenijo najmanj na 10 %, pri čemer se ne sme izvzeti mesta Ljubljane, ki plačuje sedaj najvišji hišno-najemni davek v vsej kraljevini;
- 4.) da se vejavnost Uredbe o pospeševanju produkcije novih stanovanj (Službene Novine br. 159), izdane dne 23. julija 1920., koja poteče koncem leta 1925., podaljša za dobo nadaljnjih treh let;
- 5.) da se zniža davek na poslovni promet vsaj na polovico, ker je v predhodni dobi gospodarske konsolidacije vsled padanja cen praktično največkrat nemogoče ta davek vkalkulirati v ceno, kakor je bil namen zakonodajalca;

6.) da se za male obrtnike, ki so še oproščeni davka na poslovni promet smatrajo oni, koji ne zaposlujejo nad dva pomočnika (brez ozira na število vajencev) in se bavijo s pravitli, blago pa izdelujejo in predelujejo samo po naročilu;

7.) da se v zakonu o proračunskih dvanajstih na mesece avgust-november uveljavljene ugodnosti glede pridobitne, kojoj plačujejo javni računodajci zavezana podjetja, uveljavijo z dne 1. januarja 1925;

8.) da se v podstavo za odmero invalidskega davka in vojaške komorske doklade ne všteta oni del edinstvenih državnih pribitkov, ki nadomešča bivše deželne doklade na ozemlju bivše Kranjske, Štajerske in Koroške;

9.) da se odmerja invalidski davek po načelu predhodnih stopenj tako, da ne sme od odmerne postavke višje stopnje po odbitku invalidskega davka ostati davkoplačevalcu nikdar manj nego mu ostane od najvišje odmerne postavke po prvi nižji stopnji, po odbitku davka, ki na slednjo odpada;

10.) da se znova uvede davčne plačilne naloge, odnosno razveljavi odločilo čl. 204., lit. b) finančnega zakona za l. 1924/25;

11.) da se zniža davčne zamudne obresti na eskontno obrestno mero Narodne banke;

12.) da se ukine pobiranje trošarinske takse po tar. post. 62. zakona o taksah v vseh pokrajinah, v katerih se pobira trošarina na vino in žganje.

Nadalje zahtevamo, da skrbi g. minister financ v svojem področju:

1.) da bodo promet za davek na poslovni promet ocenjevali plenimi davčnih komisij, ne pa samo odseki komisije, koje obstoje samo iz dveh članov;

2.) da se znižajo stroški za prisilno izterjevanje neposrednih davkov vsaj na polovico in maksimirajo navzgor tako, da v nobenem slučaju ne bodo presegali 100 Din;

3.) da se opuste v interesu kmetijstva vknjižbe za zaostale davke, dokler se ne izvedejo vse stopnje administrativne mobilne eksekucije. Pri mobilarnih eksekucijah naj se preneso v shrambo samo predmeti malega obsega in večje vrednosti, kakor vrednostni papirji in dragocenosti;

4.) da se zaostanki na davku na vojne dobičke v primeru, da bi njihovo prisilno izterjevanje uničilo eksistenčne pogoje davkoplačevalcev, odpisejo na podlagi čl. 60. zakona o davku na vojne dobičke;

5.) da se bodo davki redno predpisovali, sproti za vsako leto;

6.) da se izvedejo poizvedbe za oceno pri dohodnini vsako leto individualno za vsakega davkoplačevalca, za izvedence in pojasnilnike pa zaslišuje v prvi vrsti osebe, katere za to določijo stanovske organizacije;

7.) da se razveljavi taksa po tarifni postavki 232. taksnega zakona, ki ga pobira vsako leto za davčne knjižice;

8.) da se ukine zahtevo, da se mora državljan izkazati, da je plačal dospel davke, če hoče izvrševati svoje pravice. To izkazovanje je privilegium odiosum za našo državo, ki je drugod nepoznano in je v normalnih prilikah, v katere smo prišli, neumestno, ker povzroča stroške ter se more posebno pri dobavah izigravati, nosi pa v sebi vrhu tega tudi poniževanje za gospodarske kroge.

Obrtništvo v Sloveniji.

Pod gornjim naslovom je priobčil sekretar ministristva trgovine in industrije g. Jaša Črkašević, ki je v najširših krogih priznan kot eden najboljših poznavalcev naših gospodarskih razmer in ki se je pred kratkim mudil v Sloveniji, da se na licu mesta podrobneje spozna z našimi razmerami, v uglednem »Jugoslovenskem Lloyd« članek, katerega moramo priobčiti v celotnem prevodu in ki pravi:

Pred dnevi se je vršila v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani seja, na kateri se je obravnavalo vprašanje kredita, ki ga daje Narodna banka obrtnikom. Ta gospodarska organizacija, ki dela zelo marljivo in z uspehom na polju pospeševanja obrtništva v Sloveniji, smatra, da dosedanji kredit v iznosu 5000 dinarjev za posameznega obrtnika, ni zadosten za obrtnika, da bi mogel kriti potrebe svojega obrta v času, ko ta kredit potrebuje, in je zato na konferenci sklenila, da se je zavzela, da se zviša tako kredit, določen od Narodne banke za vse obrtnike v Sloveniji, kakor tudi da se zviša posameznikom kredit od 5000 na 10.000 dinarjev.

Obrtništvo je v Sloveniji zelo dobro razvito, četudi se tu in tam v nekaterih strokah čuti pritisk tovarniške proizvodnje. Toda tudi ne glede na to konkurenco obrtništvo zelo marljivo dela in to njegovo delo se mora podpirati, ker se z njim ustvarja podlaga za domačo industrijo in za delovno moč za industrijo v splošnem. Danes nahajamo v Sloveniji okoli 24.000 obrtnikov in okoli 250 obrtnih zadrug v mariborski in ljubljanski oblasti, katere imajo svoji zvezi v mariborski in ljubljanski oblasti s sedeži v Mariboru in Ljubljani. Zadrug so kolektivne in strokovne. Razen teh zvez imajo gostilničarji, ki so včlanjeni pri 30 zadrugah, svoji posebni zvezi za mariborsko in ljubljansko oblast. Njuni sedišči sta v Celju in Ljubljani.

Obrtne zadrug opravljajo funkcionarji, ki so odborniki ali nameščenci. Da bi se seznanilo te funkcionarje z vprašanji, ki interesirajo njih zadrug, in da bi jim bile jasne vse zakonske naredbe, ki se tičejo zadrug, je prišla Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na srečno misel, da bi se naj priredilo informativne tečaje za funkcionarje teh zadrug. Predavatelji na vseh tečajih so sami tajniki zbornice, profesorji, strokovnjaki, direktor tehnične šole in zvezni načelnik. V tem mesecu je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani priredila tak tri-dnevni tečaj za Ljubljano. Ta tečaj je posečalo nad 50 funkcionarjev in odbornikov posameznih zadrug; tečaj je dosegel zelo lep uspeh. V tem tečaju se je razpravljalo o raznih zakonih in uredbah, carinskih tarif, socialnih vprašanjih, knjigovodstvu, korespondenci. Drugi enak tečaj je bil od 28. do 30. septembra v Mariboru.

Taki tečaji so zelo koristni in zaslužijo, da jim zbornica, ki je prišla sama po svoji inicijativi do misli, da jih priredi, posveti v bodoče še večjo pozornost in da jim omogoči daljše trajanje, da bi se moglo pri predavanju obravnavati več predmetov. Država s svoje strani bi morala podpirati to akcijo ljubljanske zbornice in ji omogočiti, da prireja take tečaje tudi v drugih mestih, ne samo po centrih. Zbornica, ki je reorganizirala svoje delovanje tako, da bo porazdeljeno v trgovsko, industrijsko in obrtniško akcijo, bo v stanju, da bo vzporedno korakala z razvojem obrta, trgovine in industrije v svojem področju in da bo delovala v vseh smereh, kakor bodo to zahtevale potrebe posameznih gospodarskih strok. Točno informirana o delovanju tako v obrtništvu kakor tudi v industriji in trgovini bo najmerodajnejši svetovalec za obrtniško, industrijsko in trgovinsko politiko v svojem področju. Obrtniška, trgovska in industrijska politika se ne da ločiti, ker morajo soglašati v interesu narodnega gospodarstva v splošnem tudi, ako se dá to soglasnost težko doseči. Posamezne gospodarske stroke morejo in morajo imeti svoje posebne organizacije, ki naj ščitijo njih ožje — da se tako izrazim — interese, toda obstojati mora tudi gospodarska centrala, ki naj se briga za vse te gospodarske stroke, kot sestavne dele ene same celote in za to so sedaj najugodnejše zbornice. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je skušala pričeti to delovanje in prvo njeno delo v okviru tega delovanja je rodilo uspehe. Ti tečaji in delovanje zborničnih funkcionarjev v Mariboru in Celju odgovarjajo popolnoma potrebam trgovskih in obrtniških krogov in so v popolnem soglasju z njihovimi strokovnimi udruženji.

Poleg obligatornih obrtnih organizacij obstojajo v Sloveniji tudi prostovoljna obrtna društva, katera

nahajamo tudi izven Ljubljane, Maribora in Celja. Ta društva imajo svojo zvezo, ki bo imela svoj letni občni zbor dne 4. oktobra v Trbovljah.

Obrt se je začel v Sloveniji zelo rano razvijati in njene sledove najdemo v najstarejših časih. Že daleč je doba, v kateri so bili Kropa, Bohinj, Javornik, Jesenice in Kranj znani po svojih železarskih izdelkih, a Ljubljana, Tržič, Kranj, Vrhnika, Kamnik radi predelovanja kože, Kočevje, Zagorje, Hrastnik radi stekla, Ribnica, Kamnik radi keramike, Domžale po svojih klobukih iz klobučevine, Slovenjgradec, Maribor, Celje, Kranj radi lesnih izdelkov itd. — V teh krajih, kjer se je razvijalo primitivno obrtništvo, ki je doseglo v mnogih strokah (puškarstvo, nakiti, keramika) popolno mojstrsko stopnjo, se dvigajo danes dimniki velikih industrijskih podjetij, ki so potom investicij tujega kapitala v tej lepi pokrajini že po letu 1846. začela znatno pritiskati obrt, toda njega današnji položaj dokazuje, da ga niso mogla udušiti niti v onih strokah, v katerih mora tovarniška industrija uničiti mali obrt. Ta narod, obdan od vseh krajev z gozdovi in gorami, se ni mogel razen s samo majhnim odstotkom posvetiti poljedelstvu, ostal je navezan na obrt in tu je pokazal, da je priden in sposoben delavec. In to stroko moramo smatrati kot osnovo za našo industrijo in zato jo moramo podpirati povsod, a zlasti v Sloveniji, ker Slovenca ne moremo po zakonu njegove prirode preustroiti v poljedelca. Zato bi morali pristojni faktorji ugoditi minimalnim potrebam slovenskih obrtnikov. Imeli smo priliko videti, kako se tu dvigajo ti mali obrtniki do tovarnarjev in kako postanejo zelo dobri podjetniki in lastniki industrijskih podjetij, služeč za primer drugim — ustvarjajoč našo industrijo po potih one, ki je prišla v našo pokrajino iz tujine in glede katere nismo imeli po osvoboditvi dovolj moči, da bi jo nacionalizirali.

Sedlarski in ličarski obrt.

Veliki župan ljubljanske oblasti je na priziv v neki kazenski razsodbi, ki ga je vložil sedlarski mojster, ki je bil kaznovan radi prestopka § 14. o. r., katerega je napravil s tem, da je izvrševal obrt ličarja brez obrtnega lista, razsodil sledeče:

«Vloženi priziv imenovanega se zavrne kot neutemeljen in se izpodbijana kazenska razsodba potrdi. Razlog: Prizivatelj poseduje obrtni list za sedlarski obrt, izvrševal pa je razen sedlarstva obrtoma vsa ličarska dela na raznih vozilih, tudi v svoji reklami je navajal besedo 'ličar'. V svojem prizivu se v svoje opravičilo sklicuje na to, da je kot sedlar tudi upravičen izvrševati vsa ličarska dela na vozilih in da je ta pravica od nekdaj pripadala sedlarjem, ki so izvrševali razno ličarstvo kot panogo sedlarskega obrta, ker vozno ličarstvo kot samostojen obrt sploh ne obstoja in ga tudi obrtni red v § 1. nikjer posebej ne navaja. Nasproti temu se ugotavlja, da sta sedlarski in ličarski obrt dva različna obrta in da je ličanje vozov le specijalen del ličarskega obrta. Ravno ker obrtni red voznega ličarstva ne navaja posebej, pač pa ličarstvo sploh, spada vozno ličarstvo v obseg splošnega ličarstva kot posebna stroka tega obrta. Vozove ličati sme torej v splošnem le oni, ki ima obrtni list za ličarstvo, sedlar je do ličanja upravičen samo v toliko, kolikor mu daje to pravico § 37 obrtnega reda, namreč da sme pri sedlarskih delih na vozovih izvršiti tudi ličarsko delo, kolikor je to potrebno za dovršitev sedlarskega iz-

delka. Preko tega pa sedlar ne sme iti, ako sedlar izvrši pri vozu malenkostno sedlarsko delo, gotovo ni upravičen na podlagi navedenega paragrafa poličati cel voz, ker se potem ličanje ne more več smatrati za delo, ki bilo potrebno za dovršitev sedlarskega dela. Še manj pa sme ličati vozove, na katerih ni opravil sploh nobenega pravega sedlarskega dela.

Nasprotno je tudi res, da se je v krajih, ker ni bilo raznih ličarjev, odnosno pleskarjev ali ličarjev, ki bi ličali tudi vozove, toleriralo, da so sedlarji izvrševali tudi vozno-ličarska dela, to pa iz razloga, da so se obvarovali naročniki pogosto zelo velikih prevoznih stroškov, ličarjem pa se s tem itak ni napravila nobena škoda, ker takih, ki bi ličali tudi vozove, v kraju ali bližini sploh ni bilo. S tem se sedlarjem nikakor še ni priznala splošna pravica do ličanja voz in bi se jim tudi ne mogla priznati, ker bi to nasprotovalo določilom obrtnega reda, le iz nujnih praktičnih potreb se je sedlarjem dopuščalo tudi ličanje voz. Za tako postopanje, ki že samo na sebi ni povsem v skladu z obrtnim redom, pa ni utemeljnega razloga v krajih kakor v Ljubljani, ker obstojajo obrtniki pleskarske in ličarske stroke, ki ličajo tudi vozove, ker bi se tem godila krivica, če bi se sedlarjem, katerim je zasiguran zaslužek s praviimi sedlarskimi deli, dovolilo vršiti poleg sedlarskih še ličarska opravila.

Ker je prizivatelj izvrševal obrtoma tudi vozno-ličarska dela, dasi ima obrtni list samo za sedlarstvo in sicer v taki meri, ki daleko presega pravice, ki mu gredo kot sedlarju po § 37. obrtnega reda, je bilo priziv zavrniti.

Davek na zaslužek telesnih delavcev.

Zakon o proračunskih dvanajstinah za mesece april—julij 1925 nam je prinesel izza dne 1. aprila t. l. nov davek, ki obremenjuje zaslužek telesnih delavcev. Določila tega zakona so vsebovala glede davka na zaslužek telesnih delavcev marsikatero trdoto, katere so se na prizadevanje gospodarskih krogov z zakonom o proračunskih dvanajstinah za mesece avgust—november 1925, vsaj nekoliko omilile, kakor smo že svoječasno poročali.

Za odmerjanje in pobiranje tega davka je generalna direkcija neposrednih davkov izdala izčrpno navodilo, katero je delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavila v Uradnem listu štev. 95. z dne 12. oktobra t. l. Bistvena določila teh navodil, kolikor zadevajo telesne delavce v službenem odnosu, podajamo v nastopnem izvlečku:

Davčna dolžnost. Telesni delavec, ki je dolžan plačevati davek na zaslužek telesnih delavcev, je vsakdo, ne glede na značaj posla, ki ga vrši, ako opravlja pretežno fizična dela in ako ne prejema zaslužka od države, nego od privatnih oseb ali naprav. Navodilo še vzgledoma navaja, koga je pri tej definiciji smatrati za telesnega delavca. Po navodilu je dolžna plačevati davek vsa hišna služinčad (posli), kmetijski dninarji vseh vrst, delavci vseh rokodelskih obrtov v državi, delavci vseh vrst trgovskih obratov in podjetij (trgovski pomočniki, vajenci in učenci), delavci v vseh privatnih obratovalnicah in napravah, tvorniški delavci, delavci v gradbenih podjetjih in delavnicah ter delavci transportnih podjetij.

Davčne oprostitve. Davka so oproščeni telesni delavci v službi privatnih oseb in naprav: *a)* katerih zaslužek znaša manj nego 5000 Din na leto, dalje *b)* oni, ki so stari izpod 18 let ali nad 65 let. Davka so še oproščeni **sezonski** kmetijski delavci (dninarji) ne glede na višino zaslužka.

Davčna izmera. Od 100 (sto) dinarjev zaslužka znaša: *a)* državni davek in drugi državni pribitki 2 (dva) Din; *b)* invalidski davek 0:50 Din; *c)* izredni državni pribitek 0:60 Din; *č)* vojaško-komorska doklada 0:20 Din. Skupaj od 100 dinarjev zaslužka 3:30 Din (tri dinarje in trideset par).

Davčna podlaga. Davek se odmerja od letnega zaslužka. Za zaslužek se smatra vse, kar prejme delavec kot plačilo, bodisi v gotovini, bodisi v naravi za svoje redno delo, ne glede na to, ali se izplačuje zaslužek za gotovo število ur dnevnega ali nočnega dela. **Plačilo za delo, ki se opravlja preko dogovorjenega števila ur dnevnega ali nočnega dela, ne spada v osnovo za odmero. Zaslužek za čezurno delo je torej davka prost.**

Plačilo v naravi, bodisi da se daje kot stanovanje, hrana, kurjava, razsvetljava, obleka itd., bodisi kot kaj drugega, **če je izrečno dogovorjeno**, ocenijo davčna oblastva po krajevnih razmerah. Delavci v industrijskih, gradbenih in njim sličnih podjetjih plačujejo davek samo od dogovorjenega zaslužka v denarju in od denarne vrednosti eventualne pogojene hrane, ne pa tudi od drugih naravnih dajatev, čeprav so tudi te pogojene.

Vrednost dogovorjene hrane se mora gibati pri vseh telesnih delavcih **med 240 do 480 Din** mesečno, **vrednost stanovanja** (z morebitno kurjavo in razsvetljavo) pa **med 60 do 120 Din** mesečno.

Delodajalčeve dolžnosti. Po zakonu jamčijo delodajalci za plačevanje davka svojih telesnih delavcev. Iz tega določila izvaja navodilo za delodajalce obsežne dolžnosti. Glede teh dolžnosti deli navodilo delodajalce v dve skupini: *a)* industrijska, tvorniška, in gradbena podjetja, hotele, restavracije, veletrgovce (trgovce «na debelo» ali «na debelo in na drobno»); *b)* ostala trgovska, obrtniška in druga podjetja, ki niso navedena pod *a)*. — Delodajalci pod *a)* so dolžni pobirati davek neposredno ob izplačilu po seznamu, ki mora imeti sledeče razporedke: 1.) zaporedna številka, 2.) ime in priimek, 3.) stalno bivališče, 4.) dnevni zaslužek, 5.) za kateri čas je zaslužek izplačan, 6.) skupna vsota izplačanega zaslužka, 7.) odtegnjeno: *a)* 3:3 % davka in državnih pribitkov; *b)* ... % samoupravne doklade na 0:50 Din neposrednega davka od 100 dinarjev zaslužka, 8.) opomba.

Tak seznamek v dveh izvodih, zaključen po delodajalcih z jamstvom za njegovo točnost, oddajo delodajalci z odpadajočim zneskom davka pristojnemu davčnemu uradu **takoj** po preteku vsakega meseca. Davčni uradi pridržijo en izvod seznama zaradi vknjižbe, na drugem izvodu pa potrdijo prejem ter ga izroče delodajalcu kot dokaz, da se je davek vplačal.

Delodajalec potrdi plačilo davka delavcu samemu šele ob izstopu iz službe, in sicer na ta način, da mu vpiše v delavsko knjižico, za kateri čas in pod katero številko seznama je bil davek odtegnjen. Ta potrdila pa se lahko izdajajo tudi v posebnih davčnih knjižicah ali pa v obliki potrdila, ki je takse prosto, dokler se porablja samo za dokaz o plačanem davku.

Delodajalci pod *b)* (trgovci, obrtniki itd.) morajo ob nastopu službe delavcev, ki niso izpolnili svojih davčnih obveznosti ali pa imajo pri njih višjo plačo nego so jo imeli v prejšnji službi, **v treh dneh prijaviti** davčnemu oblastvu novega delavca, za enkrat dokler ne izidejo tiskovine s posebno vlogo, ki mora vsebovati delavčevo ime in njega priimek, poklic (trgovski, krojaški, čevljarški pomočnik itd.), starost, znesek mesečnega ali letnega zaslužka z draginjskimi dokladami vred in dan, katerega je nastopil službo.

Vložitev take prijave potrdi davčno oblastvo v obliki posebnega potrdila. Davek na podlagi teh prijav odmeri davčno oblastvo, in sicer provizorično za čas od dneva nastopa službe do konca koledarskega leta, ako pa je službovanje, oziroma zaposlitev dogovorjena za krajši čas, pa za krajši čas zaposlitve. Definitivno se davek predpiše takim delavcem šele po preteku leta na podlagi letne prijave.

Pred začetkom vsakega leta, najkasneje pa do konca meseca januarja vsakega leta, morajo delodajalci pod *b)* predložiti davčne prijave za vse delavce.

Pobrane zneske odpremljajo delodajalci pod *b)* po preteku vsakega četrtletja, odnosno tekom enega meseca, če delavec zapusti službo pred potekom meseca. Na prosto pa jim je dano, da plačujejo davek delavca tudi v krajših rokih in ne trimesečno.

Pobrani zneski se odpremljajo z davčno knjižico delavca. Ta knjižica, ki je navadna davčna knjižica, kakršno imajo tudi drugi davkoplačevalci, se izroči delavcu, kadar izstopi iz službe.

Delodajalci, ki na ta način odpremljajo davek, morajo voditi o svojih delavcih «kontrolno knjigo delavcev». V to knjigo vpisujejo: delavčevo ime in njega priimek, dan, ko je stopil v službo in s kolikim zaslužkom ter katerega dne je izstopil iz službe. To knjigo z davčnimi knjižicami delavcev in potrdili o vloženih prijavah morajo delodajalci na zahtevo dajati na vpogled pooblaščenim organom davčne uprave. — Delodajalci pod *b)* (trgovci na drobno in obrtniki) pa lahko vplačujejo davek svojih delavcev tudi tako kakor delodajalci pod *a)* (veleobrati itd.) ter oddajajo davek svojih delavcev pristojnim davčnim uradom s seznamkom na predpisanem obrazcu. S tem odpadejo prijave, davčne knjižice in kontrolna knjiga delavcev.

Obseg jamstva delodajalcev. Vsak delodajalec, ki zaposluje telesne delavce, jamči za plačilo njih davka za ves čas, dokler so zaposleni pri njem.

Ako nastopi službo delavec, ki se ne more izkazati, da je uredil svoje dolžnosti glede davka na zaslužek telesnih delavcev, morajo to delodajalci sporočiti davčnemu oblastvu ali v seznamku ali v prijavi s pripombo: «ni uredil davčne dolžnosti». Davčna oblastva na podlagi teh pripomb uredijo davčno plačilo. Če delavec ne more takoj plačati dolžnega davka, mora davčno oblastvo plačilo zavarovati.

Samo pri **nekvalificiranih** delavcih se gradbenim, podjetniškim in industrijskim obratom in podjetjem, ki odpremljajo davek z mesečnim seznamom, ni treba brigati za pravilno plačilo delavčevega davka v prejšnji službi. Isto velja tudi za delavce, ki so **začasno zaposleni** v kateremkoli drugem obratu ali podjetju.

Delodajalci, ki svojih delavcev ne prijavljajo redno davčnemu oblastvu ali prijavijo zaslužek v

manjšem znesku, nego je bil dogovorjen, plačajo ves odpadajoči davek, če delavca niso prijavili, odnosno vso razliko, ki bi morala biti odmerjena, ako bi se vložila pravilna prijava.

Pravice delavcev pri napačnem odbitku. Če se davek pogrešno izračuni in preveč odtegne, imajo delavci pravico, zahtevati popravek obremenitve ali povračilo preveč odtegnjenih zneskov, in sicer oni, ki plačajo davek po prijavi, v šestih mesecih od dne, ko so bili obveščeni o odmerjenem davku, oni, ki jim delodajalci odtegujejo davek od plače, pa od dne, ko jim je bil davek odtegnjen.

Avtonomne doklade. Na davek od zaslužka telesnih delavcev se smejo enako kakor na druge davke pobirati tudi avtonomne doklade (okrajne, občinske itd.), ako se to pobiranje pravilno sklene in od pristojnih oblastev odobri. Vendar pa je pobiranje doklad omejeno samo na eno četrtino državnega davka, to je na 50 par od 100 Din zaslužka.

Prijave za delavce, ki so davka oproščeni. Delodajalci morajo vlagati prijave tudi za delavce, ki so stari izpod 18 let ali nad 65 let, ter one, ki ne zaslužijo nad 5000 Din letno. Razlog za davčno oprostitve morajo navesti v opombi prijave.

Na zahtevo davčnega oblastva so delodajalci dolžni dokazati delavčevo starost z njegovim rojstnim listom ali na kak drug verodostojen način. Za sezonske kmetijske delavce ni treba vlagati prijav.

Tiskovine. Delodajalci ad a) morajo sami skrbeti za sestavo seznamov in morebitnih specialnih davčnih knjižic. Prijave delodajalcev ad b) se morajo vlagati na uradno izdani tiskovini. Dokler se ta tiskovina ne izda, jo nadomešča vloga, ki mora vsebovati vse podatke, potrebne za odmero davka. Prijave, odnosno nje nadomestujoče vloge, so zavezane kolkovini 5 Din.

Prehodna določila. Delodajalci ad a) plačajo za čas od 1. aprila 1925. dalje pobrane zneske s seznamov v dveh izvodih pri davčnem uradu v roku, ki ga še naknadno določi delegacija ministrstva financ v Ljubljani, v nadaljnjih mesecih pa vsak mesec sproti.

Ostali delodajalci (trgovci na drobno, obrtniki itd.), ki se ne poslužijo za odpremo seznamov, vložijo prijave za svoje delavce v najkasneje do dne 15. novembra 1925. V teh prijavah (v obliki navadne vloge, kolkovane s 5 Din) je treba izkazati vse delavce brez ozira na višino zaslužka in starost ter nadalje za vsakega posameznega delavca ali pomočnika, ki je dovršil 18. leto, a ni prekoračil 65. leta starosti, navesti zaslužek, ki ga ima v času od dne 1. aprila do dne 31. decembra 1925. Prijave se vlagajo skupne za vse delavce.

Vsem pri Zvezi obrtnih društev včlanjenim društvom!

Zveza obrtnih društev za Slovenijo v Celju je poslala včlanjenim društvom naslednjo okrožnico:

Na občnem zboru Zveze dne 4. oktobra t. l. v Trbovljah se je sklenilo, povabiti vsa včlanjena društva, da prijavijo one naše obrtnike, ki so zmožni, da bi prevzeli na naših zborovanjih kako predavanje. Do sedaj so na obrtniških shodih nastopali vedno eni in isti. Skrbeti moramo za potrebni naraščaj, misliti moramo na to, da bo končno onih par obrtniških prijateljev, ki so danes posvetili vse svoje moči orga-

nizaciji, odpovedalo. V našo neizmerno škodo bi bilo, ako bi jih tirali do izčrpanja.

Zveza obrtnih društev želi v krajih, kjer je obrtništvo najbolj potrebno navodil in organizatoričnega dela, skrbeti za predavanja.

Ugledno društvo vljudno prosimo, da nam v doglednem času javi naslove vseh tistih predavateljev iz obrtniških krogov, ki bi bili zmožni in voljni, nastopiti na obrtniških shodih.

Delo Zveze bo le tedaj uspešno, ako bo imela na razpolago dovolj predavateljev. Naša dolžnost je, da uvedemo mlajše moči v organizatorično delo. Le tako se lahko veselimo lepše bodočnosti.

Želimo, da ta klic ne ostane glas vpijočega v puščavi. Zavedajmo se velikega pomena dobro poslušajoče Zveze.

Moj tovariš „Naprej“.

Pred kakimi 20 leti sem se v neki čevlarski delavnici, kjer sem delal s štirimi pomočniki in dvema učencema, seznanil z nekim neznatnim, toda zelo pridnim in delavnim pomočnikom Štefanom M., ki smo ga vsi kratko imenovali „Naprej“. To ime se ga je v teku časa prijelo, ker ga je imel ob vsaki priliki na jeziku. Kmalu sva postala prijatelja, ker sem — takrat tudi sam zelo marljiv in prizadeven — spoznal v njem enako mislečega mladeniča. Ves, sicer kratko odmerjen, prosti čas sva skupaj ter si v duhu slikala najino bodočnost.

Pozneje, ko sem zapustil mesto, sem tudi njega izgubil iz oči. Preteklo je več let, postal sem samostojen mojster in ko sem kot tak šel v mesto, da si nakupim blaga, sem se spomnil tovariša iz mladih let. Ni mi trebalo dolgo poizvedovati, ker si je tudi on med tem časom najel mal lokal z delavnico ter postal samostojen. Moj prijatelj, ki si je strogo držal svojega gesla „naprej“, si je kmalu pridobil lepo število odjemalcev ter tudi res napredoval. Med tem je prišla svetovna vojna. Vzel sem puško na rame ter odšel kot številka brez imena z milijoni tovarišev-sotrpinov na krvave poljane. Po prevratu so se naenkrat vzdignile med menoj in prijateljem državne meje, tako da nisem imel več prilike, se z njim sestati. Šele pred kratkim časom me je premagala želja, ga zopet videti. Priskrbel sem si potne liste ter ga šel obiskat v vlemesto. Naše svidenje po dolgih letih je bilo nad vse pristrčno! Ne samo, da je mož napredoval, postal je celo precej premožen obrtnik, ki je imel stalno zaposlenih 25 do 30 delavcev. To svidenje po dolgih letih me je tako veselilo, da sem svoje bivanje v mestu podaljšal za en dan, da se s svojim prijateljem po dolgem času enkrat temeljito razgovorim. Začel sem razgovor o sedanjih slabih časih, o težkih možnostih zaslužka in o stalnem nazadovanju naše obrti, za katere škode sem napravil odgovorno vedno večjo konkurenco čevlarske industrije. Moj prijatelj, ki me je pazno poslušal, je pa bil popolnoma drugega mnenja, kateremu sem se nazadnje tudi jaz moral priključiti. Ker sem spoznal njegove ideje za prave, hočem tukaj v interesu svojih strokovnih prijateljev njegove misli v kratkem očrtati:

„V glavnem,“ pravi moj prijatelj, „je pač res, da se je čevlarska industrija zelo dvignila in to na škodo malega obrtnika, vendar pa to dejstvo ni nikakor tako dalekosežnega pomena, kot se to splošno domneva. Mi vsi vemo, da ima samo 30 % ljudi normalne noge, dočim je ostalih 70 % ljudi le navezano na obrtnika, ako hočejo imeti obutev, ki se prilaga nogi. Vidimo

pa tudi, da se je to razmerje žalibog premenilo, to je, da se približno 70% ljudi poslužuje tovarniške obutve! Temu pa je žal krivo dejstvo, da se čevljar novostim ne prilagodi in po večini dela po starih metodah, katerih so se posluževali še naši očetje in pradedi. Občinstvo se je glede mode in okusa zelo razvadilo ravno od tovarov, ki se poslužujejo vseh tehničnih novosti in najnovejših pripomočkov. Če si hočemo obdržati, oziroma nazaj pridobiti naših 70% po naravi nam pri-sojenih odjemalcev, to je takih, ki imajo nenormalne, to je nešablonske noge, moramo iti z moderno tehniko čevljarske obrti «naprej». Naše načelo mora biti: zadovoljiti naše stranke ne samo v kakovosti, ampak tudi v pravilnem prilaganju in okusni izvršitvi čevljev. Gotovo nismo imeli do sedaj sigurnosti, vsak čevljar brez izjeme zadeti, tako da se je često dogajalo in še se pri vsakem čevljarju, žal, tudi sedaj dogaja, da mu čevlji na mero zaostajajo, ker so navzlic vsemu prizadevanju ali preveliki ali pretensni. Stranke pa so v tem oziru zmiraj bolj in to upravičeno občutljive. Ampak tudi ta največji nedostatek je z neko najno-vejšo iznajdbo odpravljen!»

Nato mi pokaže moj prijatelj neki novi merilni in risalni aparat, ki ima ime «Novo», ki ga je iznašel strokovni učitelj Rudolf Stegmüller. Razložil mi je lahko ravnanje z aparatom, kateri edini podaje možnost, preprečiti vsako neprilagoditve čevlja k nogi ter s tem stranke popolnoma zadovoljiti. Konstrukcija aparata je tako preprosta in lahkoumljiva, da se mora človek samo čuditi, da je preteklo toliko stoletij, preden je prišla na svetlo. Aparat vzame v svoj okvir, v ka-terega se noga pri merjenju postavi, potom dveh jeklenih trakov, ki se popolnoma vležeta na nogo in z vijaki pritrdita, profil in tudi stališče noge ter omogoči prenos teh profilov takoj na papir. S par črtami je takoj narejen krog čevlja, ki se mora kot vlit prilagoditi nogi. Prijatelj mi je pravil, da dela s temi aparati že tri mesece in da v tem času ni imel niti ene pritožbe, pač pa se je delo napram prejšnjim mesecem podvojilo. Prišel je do sklepa, da se naj strokovni tovariši potrudijo, novosti ne brez prejšnje stvarne preizkušnje odklanjati ali pa jim celo nasprotovati, temveč se za iste zanimati, kar bo sigurno dovedlo do povzdige obrta in do blagostanja. Jaz sem si ta aparat nabavil in moram priznati, da je naravnost veselje z istim delati, ker sem z istim napravil kar najboljšo izkušnje. Hotel bi torej svojim tovarišem svetovati, da se za to novost interesirajo ter sem uverjen, da sem s tem nasvetom mnogim storil veliko uslugo.

I. Klubička.

Razno.

Obrtniški koledar za leto 1926. se nahaja v tisku in se bo začel razpošiljati v drugi polovici t. m. Obrtne zadrage, društva in posamezniki so naprošeni, da zbirajo naročnike za ta koledar, ki bi ga moral že radi njegove vsebine nositi vsak obrtnik vedno s seboj. Vsebina se je po izraženih željah posameznikov izpopolnila, tako, da se je z vsebino ustreglo kolikor je to bilo mogoče vsem željam. Naročilni listi bodo razposlani te dni na obrtne zadrage, zveze zadrug, društva kakor tudi na vodstva obrtno-nadaljevalnih šol. Naročila naj se pošljejo do 15. t. m. na Upravništvo «Obrtnega Vestnika».

Obrtniki in dobava industrijske soli. Po zadnjem pravilniku, katerega je izdala uprava državnih monopolov

smejo nakupovati denaturirano sol samo podjetja, ki so sodno protokolirana in registrirana pri pristojni zbornici. Ta pogoj za nakup soli je povsem prikrojen zakonu o radnjama, ki velja v pokrajinah bivše kraljevine Srbije. Po tem zakonu se mora vsak obrtnik dati registrirati pri pristojni zbornici, hkratu pa tudi sodno protokolirati. Potem takem so vsi obrtniki v Srbiji upravičeni dobavljati denaturirano sol, nasprotno so pa pri nas v Sloveniji od tega nakupa izključeni skoro vsi obrtniki, ker so predpisi glede sodnega protokoliranja povsem drugačni. Pri nas se navaden obrtnik, čigar podjetje ne presega obsega rokodelskega obrta sploh ne more dati sodno protokolirati, dasi plačuje še tako visok davek. Z ozirom na ta položaj so od nakupa denaturirane soli v Sloveniji izključeni vsi usnarji, ki se bavijo s to stroko na rokodelski način. Ker po zakonu o radnjama nadomestuje registracija pri zbornici in protokoliranje pri sodišču naš obrtni list, je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani naprosila upravo državnih monopolov, da dovoli nakupovati denaturirano sol obrtnikom v Sloveniji tudi če niso sodno protokolirani, ako se izkažejo z obrtnim listom.

Leseni klini za zavitke. Neka tuzemska tvrdka bi rada naročila večje količine lesenih okroglih klincev, ki se porabljajo kot držalo pri ročnih zavitkih. Dolgi so 6 cm in imajo premerja 8 mm. V sredini so v krogu do približno 4 mm izdolbeni. Tvrdke, ki se zanimajo za to dobavo, odnosno tvrdke, ki že morda izdelujejo take klince, naj blagovolijo naznaniti svoj naslov zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Uvoz čevljev iz inozemstva. Dne 13. oktobra je sklicala čevljarska sekcija Saveza hrvatskih obrtnika v Zagrebu članski sestanek, na katerem se je v glavnem razpravljalo vprašanje ogromnega uvoza čevljev v našo državo. Uvoz čevljev v tako ogromnih množinah pomeni uničevanje domačega obrta in domače čevljarske industrije. Veletrgovcem s čevlji, ki so ponajveč inozemci, je seveda carina previsoka in sedaj kriče, da se bodo čevljarski izdelki podražili. Tako obstoja baje v Zagrebu tvrdka, ki ima v skladišču čez 60.000 parov čevljev, ki je uvozila še pred zvišanjem carine in sedaj priračunava blagu še povišek carine. Za take tvrdke je prišla pač vojna konjunktura. Povsem dokazano pa je, da čevljarski obrt z domačo čevljarsko industrijo proizvaja dovolj za vso državo. Uvaževati je treba, da je v državi okrog 26.000 čevljarjev in nekako 14.000 pomočnikov ter okrog 14 tovarov za izdelovanje čevljev s 4500 delavci. — Sekcija čevljarjev Saveza hrvatskih obrtnika je po obširnem razmotrivanju tega vprašanja sklenila napraviti na pristojno ministrstvo naslednjo postavko: 1.) da se carina na vse čevljarske izdelke brez razlike poviša; 2.) da pri uvozu in tiho-tapljenju najstrožje postopa ter da se vsak par uvoženih čevljev označi z državnim žigom, da je ocarinjen; 3.) da se pri sklepanju trgovskih pogodb ne dajejo olajšave na uvoz čevljev, ker se da lahko pri drugem blagu inozemskemu uvozu možnost regresa. — Tudi Zadruga čevljarjev v Ljubljani je na enem svojih zadnjih sestankov obravnavala to važno vprašanje in je naprosila Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, da skliče anketo, ki naj bi razmotrivala vprašanje, kako naj bi se izvedla uspešna akcija proti uvozu čevljev.

Državni zavod za pospeševanje industrije in obrti. Na predlog ministra za trgovino in industrijo je ministrski svet sklenil, da se prične graditi poslopje za ta zavod in je kot prvi obrok dovoljen kredit v znesku 300.000 Din.

Zmanjšanje produkcije jaje. Dasi je bilo v preteklem letu vreme toplejše, je vendar produkcija jaje v državi po-

pustila. Zato so bili tudi dovozi na tržišča slabi in so cene čvrste. Na inozemskih tržiščih je tendenca mlačna. Švica malo kupuje. Nemčija se je v zadnjem času pokrivala z blagom iz Rusije in Poljske. Mnogo jaje je izvažala zadnje tedne Bolgarska. Posebno pa je hitela v prošlem mesecu z izvažanjem Rumunija, kjer je s 1. t. m. zabranjen izvoz jajc. Nakupne cene v naši državi se gibljejo med 1:30 do 1:50 za komad. Na drobno se v naši državi prodajajo jajca povprečno po 1:50 do 2 Din in mestoma še po višji ceni za komad.

Vodne sile Jugoslavije. Generalna direkcija vodnih sil v Beogradu je izdala statistiko sil ob nizkem vodnem stanju; znašajo 2,982.922 HP in se razdelijo: Srbija 1,265.568, Bosna-Hercegovina 621.141, Slovenija 260.308, Črna gora 280.098, Hrvaška in Slavonija 365.836, Dalmacija 159.700, Vojvodina 159.280. Pride zraven še par stotisoč HP kraških podzemskih vod, ki se dajo povečini izrabiti. Izrabljenih je doslej: v Srbiji 7529 HP, v Bosni-Hercegovini 11.350, v Sloveniji 70.836, v Hrvaški-Slavoniji 6240, v Dalmaciji 69.600, v Vojvodini 130! V načrtu je več novih central, tako v Sloveniji ob Savi s 24.000 HP?, v hrvaškem Velebitu, koja centrala bi lahko oskrbovala vse Primorje, v Hercegovini bi izrabili doljno Trebinjico (75.000), v Bosni Drino (100.000) ter Uno in Bosno, vsaka 60.000.

Kako se je v sovjetski Rusiji določila najemnina za stanovanja? Krajevni izvršilni organi so od 1. junija 1925. dalje upravičeni, da določijo najemnine za stanovanja tako, da se z najemnino krijejo stroški za popravila, amortizacijska kvota in obresti kapitala, porabljenega za zidavo

hiše. Vendar pa najemnine ne smejo presegati višine, katera je maksimalno določena za posamezne stanove, ako ne odpadeta na enega družinskega člana več nego dva kvadratna sežnja. Osebam, ki žive od kapitala ali dohodkov iz tovarn, določi izvršilni odbor najemnino po prostem preudarku. Za trgovce ne sme najemnina znašati manj nego 10 rubljev na mesec. Izvzeti so krošnjariji, polični prodajalci in mali trgovci, za katere ne sme najemnina znašati več nego 5 rubljev 50 kopejk na mesec za kvadratni seženj. Pripadniki prostih poklicev (zdravniki, inženjerji, pravniki itd.) plačajo največ 5 rubljev za kvadratni seženj na mesec. Obrtniki, ki delajo v svojem stanovanju in nimajo posebnih delavnic, plačajo 4 rublje 50 kopejk za kvadratni seženj, oni pa, ki imajo najete delavnice in zaposlujejo enega ali dva delavca, plačajo pa isto najemnino kakor pripadniki prostih poklicev. Delavci in uradniki plačajo najemnino po višini mesečnih dohodkov in sicer od dohodka 20 do 30 rubljev za kvadratni seženj 30 kopejk in stopnjema več do dohodka 125 do 150 rubljev, pri katerih znaša mesečna najemnina 1 rubelj 80 kopejk za kvadratni seženj.

Za konzorcij «Obrtnega Vestnika» *Engelbert Franchetti*.
Urednik *Engelbert Franchetti*.

Za Delniško tiskarno, d. d. v Ljubljani, *H. Brandt*.

NAJTRPEŽNEJŠO STREŠNO OPEKO

NUDIJO

ZDRUŽENE OPEKARNE, D. D.
LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 13.

TELEFON 733.

ANTON ŠIMENC
INDUSTRIJA VSEH
ŠČETARSKIH IZDELKOV
LJUBLJANA
GOSPOSKA UL. 10. TRGOVINA: RESLJEVA C. 2.

Skrbno
izdelovane

Preobleke

Najnižje
cene!

L. MIKUŠ

tvornica dežnikov

LJUBLJANA

Mestni trg št. 25.

Največji
izbor

Popravila

Najnižje
cene!

IGN. ŽARGI

„pri nizki ceni“
LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 3

Trgovina z drobnim,
pletanim in modnim
blagom ter raznim
perilom in kravata
na debelo in drobno.
Potrebščine
za krojače in šivilje.

ANT. KRISPER, Ljubljana

MESTNI TRG ŠTEV. 26

Trgovina z galanterijskim blagom

Tovarna čevljev itd.

Kreditno društvo

Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila
na menice in kredite
v tekočem računu
vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

ORIENT

d. z o. z.

tovarna olj. barv, firnežev in lakov

Slomškova ulica št. 19

LJUBLJANA

Vodmat pri Ljubljani

Prodajalna na drobno: Miklošičeva cesta 4
nasproti frančiškanske cerkve.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavica:

Din 50.000.000.-

Skupne rezerve: okrog

Din 10.000.000.-

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Podružnice:

Brežice
Celje
Crnomelj
Kranj

Logatec
Maribor
Metković
Novi Sad
Trst

Ptuj
Sarajevo
Split
Gorica

Brzljavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št.: 261, 413, 502, 503
in 504

Priporoča se za vse
bančne posle

Obrtna banka v Ljubljani

Centrala:

Kongresni trg št. 4

Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-čerk. zavodu v Ljubljani
št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodneje, vezane vloge po dogovoru primerno više.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50

(v lastnem posloplju).

Brzljavni naslov: Kredit Ljubljana.

Telefon št. 40, 457, 805 in 806.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.